

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ
Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 148

На 28.02.2023 г. се проведе заседание на Обществения съвет към ЦИК.

ПРИСЪСТВАХА:

Цветелина Пенева – председател на Обществения съвет, Сдружение „Демокрация и законност“

Надежда Гологанова – заместник-председател на Обществения съвет, Гражданска инициатива за свободни и демократични избори;

Вихрони Соколов – Сдружение „Памет“

Дончо Пачиков – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация

Свилена Гражданска – Институт за социална интеграция

Стефан Манов – Българско сдружение за честни избори и граждански права – Пловдив;

Стоил Цицелков – Европейска асоциация за защита на човешките права – България;

Тодор Гунчев – Федерация на независимите студентски дружества;

Заседанието бе открито в 17 часа и 15 минути и председателствано от госпожа Цветелина Пенева– председател на Обществения съвет към ЦИК.

* * *

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Уважаеми колеги, откривам днешното редовно заседание на Обществения съвет към Централната изборителна комисия.

Дневният ред ви е изпратен по електронна поща.

Д н е в е н р е д:

1. Обсъждане на теми и въпроси по подготовката на кръгла маса относно повишаване информираността на гражданите в изборния процес;
2. Разни.

Бих предложила да включим още една точка в дневния ред, а именно: Обсъждане на текущи проблеми относно изготвяне на препоръки към Централната изборителна комисия във връзка с технологията на установяване на изборните резултати.

Ако нямате нещо против спрямо тази точка или имате коментари, заповядайте.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Може ли вместо препоръки да се направи предложения.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: И аз подкрепям предложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, други коментари има ли? Няма.

Предлагам това да бъде първа точка от дневния ред, защото мисля, че тя е най-актуална в момента предвид ситуацията, която стои с Методическите указания и с Изборните книжа.

Ако нямате против, предлагам да гласуваме дневния ред.

Д н е в е н р е д:

1. Обсъждане на предложения към Централната изборителна комисия относно технологията на броенето след обявяване на края на изборния ден.
2. Обсъждане на теми и въпроси по подготовката на кръгла маса.

3. Разни.

Който е за, моля да гласува.

Против? Няма. Въздържали се? Няма.

Дневният ред се приема с единодушие.

Колеги, започваме дискусиата по **първа точка** от дневния ред.

В тази връзка искам да ви информирам за дискусия, която имах с Велко Милоев днес по-рано през деня. Имах уверението от него, че ще успее да се включи в днешното заседание, за да може да изложи лично предложенията, които сподели с мен. Възпрепятстван е да участва. Велко Милоев предлага да напишем в нашите предложения идея, Централната изборителна комисия да проведе симулации на процедури за броене и отчитане на двата вида бюлетини в условията на видеонаблюдения и видео стриймийг. Целта на симулацията, в която ние като Обществен съвет ще декларираме, че сме готови да участваме с методически идеи и при реалното им провеждане, би била да подпомогне комисията в съставянето на Методически указания за секционните комисии, така че комисииите най-лесно, бързо и точно да изпълнят своите задължения, според промените в Изборния кодекс.

Ясно е, че това в момента е от изключителна важност, особено предвид ситуацията, която се получи с Изборната книга секционен протокол, а именно решението на Административен съд София- град, което остана необжалвано от Централната изборителна комисия, според което Централната изборителна комисия в момента трябва да преразгледа изборните книги, както са приети за секционен протокол и съответно да се направят нови такива.

Втора точка от това, което имам като съображение, една дискусия проведох с Надя Гологанова, която тя може да изложи по-подробно, а именно самата технология на показване на бюлетината пред устройството, което ще осъществява видеонаблюдението. Не знаем още какво ще бъде

това устройство. Знаете миналата седмица коментираха представители на Министерство на електронното управление в една среща, в която ние взехме участие, че това могат да бъдат стационарни камери или смартфони. Каквото и да бъде устройството, пред него ще бъдат показвани два вида бюлетини, които имат различен размер и различен формат – хартиена бюлетина и бюлетина от машинно гласуване. Указанията на Изборния кодекс в разпоредбите му изискват бюлетината да бъде показвана пред устройството за видеонаблюдение, така че да бъде записан гласа на избирателя.

Надя Гологанова изказа съображение, че секционните комисии трябва да имат указание за приблизителното разстояние пред което трябва да стои тази бюлетина пред камерата и пред смартфона, тъй като те имат препоръчително разстояние, за да може да се фокусира изображението, което се показва, тоест бюлетината. Очевидно е, че различните бюлетини ще имат различно разстояние, от което може да се покаже изображението на фокус.

Има думата Дончо Пачиков.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз предлагам първо да гласуваме предложението на Велко Милоев.

Второ, да гласуваме предложението на Надя Гологанова.

Трето, в деня събота преди изборния ден, когато бъдат установени машини, камери и т.н., е хубаво да бъде направена една предварителна тренировка на секционните комисии, да имитират показването на бюлетините, което също да върви онлайн, за да може да бъде контролирано от Централната избирателна комисия, от Обществения съвет и от който желае, за да могат да бъдат направени моментални корекции в дейността на секционните комисии, за да може в изборния ден почти всичко да е наред. Тренировка в момента на установяване на машини, където има машини и камери за показването на бюлетините.

Ако си спомняте преди години правиха избори в Светия Синод. Там беше точно така, този който показва бюлетините вдига бюлетината, показва я на всички – камера, хора.

Моето предложение е, в момента на установяването на камерите и машините в секционните комисии, председател, членове да направят проба. От друга страна смятам към това мое предложение да добавя, че е хубаво двама от членовете на секционната комисия предварително да бъдат инструктирани, тренирани и т. н., с цел точно те да извършват самото показване. Да бъдат двама, за да може да се заместват.

Двама човека от секционната комисия да бъдат предварително допълнително инструктирани и тренирани по показването на бюлетините.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Надежда Гологанова има думата.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Мисля си още няколко неща по въпроса. Ако се окаже, че ще е смартфон устройството, дали няма да е по-удобно бюлетините да се слагат на масата. Ако бюлетината се сложи на масата и се отвори, един ще я снима отгоре и ще вижда какво точно показва.

Другият проблем, който може да възникне. Тези смартфони, а дори и камери, колко часа ще им издържи батерията да снимат. Защото един смартфон като започне да снима клип, започва много бързо да му пада батерията, един, два, три часа. Трябва да се помисли за някакви резерви в това отношение.

Стигаме до въпроса, че в момента както са споменали от ЦИК, говорителят Росица Матева пред журналисти спомена по време на интервю, което даваше, че в момента на отварянето на кутията веднага ще се показва бюлетината. Не знам дали това твърдо е решено или подлежи на обсъждане. Затова също може да се помисли дали това е най-удачния момент. Аз ако показвам на камера тази бюлетина и казвам, че е за еди-коя

си партия, а след това се оказва, че на гърба няма втори печат или има някаква чертичка драсната и е невалидна или нещо друго, а после някои ги е броил тези бюлетини в някоя секция и счита, че трябва да има такава действителна бюлетина за тази партия или още в началото на изваждането трябва много внимателно да се оглеждат и от гърба печатите и от лицевата страна дали всичко е наред и още тогава да се казва дали е действителна, недействителна и за коя партия и за кой кандидат.

Друго което съм мислила свързано с видеонаблюдението, то не е към методическите указания, но още две неща. Едното е да се направи обучително клипче, с което тази методика да се изглади окончателно. Да се направи обучително клипче, което да се качи на сайта на ЦИК, специално за видеонаблюдението какво и как ще се прави.

Вторият момент със секциите, които ще имат проблеми с прякото предаване на видеонаблюдение, поради липса на интернет или някакви подобни технически трудности. Те вероятно ще са известни предварително. Според мен, може би ще е по-добре, ако са известни предварително, предварително да бъдат обявени публично, а не в самия изборен ден да започне едно масово подаване на сигнали до ЦИК, до РИК, тази секция не излъчва, тази секция не работи и т.н. Заради прозрачността на процеса си мисля, че може би, би било добре тези секции да се обявят предварително.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Кратък коментар по темите, които повдигна, ако позволиш. На среща в Министерство на електронното управление, на която бяхме ме увериха, че устройствата които ще бъдат избрани за видеонаблюдение, ще могат поне четири, пет часа да работят в условия на видеострийминг и видеозапис. Разбира се, те ще имат и зарядни устройства, така че могат да бъдат включени към мрежата. И ако на някой започне да му пада батерията при по-голям

времеви процес на броене на бюлетините, това устройство ще може да се зарежда.

Вторият въпрос, по който попитахме Министерство на електронното управление е по отношение на това, да бъдат предварително ясни секциите, в които няма да може да се осъществява стрийминг след края на изборния ден. От Министерство на електронното управление са готови тези секции да ги обявят кои са, но все още изчакват информация от Централната изборителна комисия за точните адреси на секциите в страната, включително с геолокациите им, за да може да се оформят коректно запитванията към трите мобилни оператора и да могат да получат адекватни отговори, дали местата, които са определени за секции ще имат покритие за предаване по интернет или не.

След като получат локациите от Централната изборителна комисия, ще има техническа възможност да обявят секциите, в които стрийминга след края на изборния ден няма да е възможен, а ще се разчита само на видеозаписа, който ще бъде качен на някое място, ще бъде достъпен на някой сайт, който още не е известен, но ще има такъв. Това е което получихме като информация в резултат на срещата миналата седмица.

Дончо Пачиков има думата.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Исках да добавя към изказването на Надежда Гологанова, всички сме прави с това съмнение, дали ще има интернет или няма да има. Цветелина Пенева каза, има си твърд запис. Той след това може да се проконтролира.

От друга страна сигурно болшинството колеги имат мобилен интернет на телефоните си и го ползват когато пътуват. Видеострийминга може да бъде правен с достатъчна степен на компресия, един вид да бъде сгъван като обем, така че това е възможност да се използва. И другата възможност е която може да влезе като препоръка. Аз в момента ползвам така наречената бисквитка, която е към Виваком и нея я използвам когато

ходя в отдалечени места на България и досега не ми се е случвало да отида на място, където да нямам покритие. Виваком има много пълно покритие. Единствено Цицелков се изказа, че в Родопите дори телефони нямало. Това са големи изключения. Аз очаквам броя на тези секции, където няма интернет да бъде минимален. Освен това с мои колеги ние ще направим допълнителна проверка, дали това което публикуват за липса на интернет в определени секции е самата истина. Някой ще мине и ще го провери на място и след това ще ни върне обратна информация, което се използва в нашите анализи след като минат изборите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Според предварителна информация, която ни казаха в Министерство на електронното управление, очакват известен брой от секциите в страната да има проблеми с онлайн стрийминга по технически причини, а именно такива, които са с не добра интернет връзка. Но това е първоначална информация.

Колеги, аз предлагам да вземем решение по тази точка. А именно в рамките на тази седмица да съласуваме текстове по имейл, като изкристализира в становище, което да обсъдим окончателно и да приемем на следващото заседание, а именно текстове, които да оформят нашето предложение към Централната изборителна комисия във връзка с провеждане на такива симулации.

Съгласни ли сте с такова предложение?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Предлагам поради напрегнатата обстановка и поради многото задачи пред Централната изборителна комисия до изборния ден, да го направим по-оперативно това, което току що предложи. Предлагам предложенията да ги направиш под формата на писмо тези предложения, за които говорихме. Да ни ги изпратиш в рамките на ден, два както прецениш, че ти е възможно и да може да ги съгласуваме предварително и на следващото събиране във вторник, да не говорим повече по този въпрос, а само да гласуваме.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Първо, мисля че ни трябва още по-съкратени срокове, защото трябва този експеримент да се направи преди да се приемат Методическите указания. Ако изчакаме до вторник, докато отиде до тях става сряда, докато разгледат, докато решат кога най-рано ще може да се направи един такъв експеримент реално и ще удължим доста времето.

От друга страна няма как да се направи този експеримент преди да е решено какво ще е устройството и да има налично поне едно такова. Така че това също е времево ограничение обаче в другата посока. Така че в момента не знам какво да предложа. Мислех да направим извънредно заседание в петък.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Има още един коментар в тази връзка. Предвид отмененото решение за секционен протокол, доколкото знам неофициално в момента в Централната изборителна комисия се работи нов секционен протокол, който ще бъде обсъждан и приет в близките един, два дни. Може би този секционен протокол ще ни подсказва технологията на гласуване, която се коментира в Централната изборителна комисия и може въз основа на този секционен протокол, който се приеме, надявам се вече няма да има обжалвания и това да бъде съобразно законовите изисквания, това да даде основата и рамката на това, какво трябва да правят членовете на секционните комисии след края на изборния ден. Защото знаем, че секционния протокол е този, който ще води членовете на комисията. Така поне би трябвало да бъде.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз имах същите мисли като Надя Гологанова, че трябва да ускорим нещата максимално. Присъединявам се към нейното предложение. От друга страна правя още едно много сериозно предложение. По мое мнение формата на секционния протокол няма кой знае колко общо и фактически няма нищо общо с видеонаблюдението по принцип. Там се отразяват резултати, а не се отразяват оперативни

действия по самото видеонаблюдение. Освен това съображението на Надя Гологанова, че на едно такова устройство трябва да се направи симулация. Ако в Държавната агенция по електронно управление нямат нито служебен смартфон или нямат нито една камера, това не е агенция. Във всички случаи те имат поне по едно устройство от споменатия тип и могат да направят симулации с едното и с другото, даже това би било полезно според мен, да се ориентират кое от двете решения би било по-добро. Няма да говоря за цена на устройствата. Това е вече друг въпрос. От наша гледна точка най-лесно е това да се извърши с мобилни телефони и разходите ще бъдат по-малки, отколкото с камери. Освен това камерите с най-изгодна цена са китайско производство, а китайците са заложили една много интересна опция, всичко което минава през камерите се записва на сървър, който се намира в Китай и няма нищо общо с организацията, в която е монтирана камерата. От друга страна едва ли има проблем Китайската комунистическа партия, да вземе добра практика от България как се провеждат избори.

Моето предложение е Цветелина Пенева да прочете така направените до тук предложения и най-експресно да ги гласуваме, да ги приемем и да оставим да бъдат оформени в подходящ вид, за да може от страна на Централната изборителна комисия да се разгледат максимално бързо. Защото има и този момент и Цветелина Пенева е права. Ако бъдат приети някои решения на Централната изборителна комисия, както за секционния протокол да се връща обратно и да минава през съда, няма смисъл. Колкото по-бързо го направим според мен, толкова по-добре.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Само аз да вметна още един аргумент, защо трябва да се съсредоточим върху технологията на преброяване на гласовете. Видеонаблюдението е само един помощен способ за гарантиране честността и прозрачността на изборния процес,

твърде спорен според много от граждански организации. Не искам да влизам в тази тема.

Основното, което ще правят секционните комисии след края на изборния ден, е да броят. Най-важното е как ще бъдат отчетени резултатите, защото резултата от избора ще се произведе с броенето от секционните комисии, а не с видеонаблюдението. Според мен много ясно трябва да е не само обучението, а и тези симулации да бъдат насочени към това, как ще се оперира с двата вида бюлетини след края на изборния ден и каква ще бъде последователността на отварянето на изборните кутии, на урните, как ще се броят тези бюлетини. Те в определен момент ще се показват на камерите. Не е най-важното камерите. Най-важното е броенето, защото броенето ще произведе резултатите на тези избори. Мисля че имаме консенсус в тази връзка.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Искам да вметна, че дори да е фиксиран протокола как ще изглежда, пак са възможни различни начини на броене и различен момент, в който ще отворим кутията. Преди няколко седмици с Велко Милоев говорихме по темата. Моята хипотеза беше, че ще ги извадя и от двете кутии и ще ги реда на две купчинки. Той дори каза, че може едната кутия да не я отваряме, да преброим всичко по едните и после всичко по другите. Дори при един и същи вид на секционен протокол, пак има различни варианти как да се направи броенето.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Ако няма други коментари, искам да ви направя предложение. Тъй като за разлика от миналата седмица ние нямаме изготвен график, който да коментираме, аз бих се въздържала да ви предложа да гласуваме принципно препоръки или предложения, както искате го наречете, за да го представим на Централната изборителна комисия. Тъй като нямаме такъв текст, моето предложение е в бърз порядък в рамките на два дни да предложим текст, който да обявим по имейла и по възможност да направим едно много бързо

заседание извънредно, на което да го гласуваме и така да заминат тези препоръки към Централната изборителна комисия. Наблягам на формалната страна, защото за разлика от миналата седмица когато текстовете бяха ясни, както на Стефан Манов, така и на Велко Милоев и трябваше само тези текстове да се компилират, сега случаят не е такъв.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Мисля, че вече се оформи мнението. Условно казано двете с Надя да оформите по-добре, това което сега излезе като възможни предложения към Централната изборителна комисия, примерно до сряда вечерта и четвъртък сутринта, да може евентуално да ги огледаме и извънредно заседание в четвъртък, за да може веднага след заседанието да бъдат излъчени към Централната изборителна комисия и към медиите и да има един работен ден от тази седмица в който, ако някой реши да обърне внимание на това, което сме казали.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря. Други коментари и предложения има ли? Мисля, че това е добро предложение. Тогава го подлагам на гласуване.

Има предложение аз и Надежда Гологанова да ни дадете мандат да изготвим предложение за препоръки към Централната изборителна комисия във връзка с технология на гласуването и някои въпроси по отношение на видеонаблюдението, които предложения да ги съгласуваме в кратък срок в рамките на два дни и да бъдат окончателно гласувани и приети евентуално на извънредно заседание на Обществения съвет.

Приема се предложението.

Предлагам да минем към **точка втора** от дневния ред.

Обсъждане на теми и въпроси по подготовката на кръгла маса, относно повишаване на информираността на гражданите в изборния процес.

Аз предлагам по тази точка да бъдем максимално оперативни, за да може да имаме адекватен тест, който да обсъждаме и да може да го предложим на гласуване.

Тази точка започнахме от последните две заседания. Искам да ви информирам, че написах официален имейл до Европейската комисия в България за ползване на залата в Дома на Европа. Този имейл трябваше да бъде малко по-задължаващ с темите и със заглавието, формулировката на кръглата маса, за да може да се разгледа от техния секретариат и съответно представителството на Европейската комисия в България, за да дадат разрешение за тази кръгла маса. Изпратих едно писмо, в което им казах следното.

Извън общата част чета това, което е най-важното. Общественият съвет към ЦИК планира да организира кръгла маса на тема: Повишаване информираността на гражданите и техните права за прозрачен изборен процес. Темата формулирах така, че да отговаря на критериите за провеждане в залата.

Обръщаме се към Дома на Европа като естествено място за провеждане на форум от такъв тип, който планираме да се проведе в средата на март 2023 г., в зависимост от натовареността на залата с продължителност един ден от 10.00 до 16.00 часа. Планираме да поканим представители на граждански организации, участващи в наблюдението на изборния процес, представители на изборната администрация, водещи изборни експерти, социолози и медии.

Предвиждаме дискусията да протече в два панела, обхващащи социологическите проучвания и тяхното влияние при информиране и взимане на решения за гласуване, както и възможните изборни манипулации и контролиран вот. С оглед скъсените срокове и актуалността на темата, моля за отговор.

Отговор дойде. Потвърдиха ни, че темата и съответно формата на събитието отговаря на критериите за ползване на тази зала. Можем да си изберем дата в средата на м. март, като между 13 и 17 март има останали свободни дати.

Приложили са правилата за ползване на конферентната зала. Обръщат внимание, че няма техническо лице за озвучаване, ползване на мултимедии, излъчване онлайн. Евентуално трябва да наемем такава фирма, която да ползва техниката, която е там. И разбира се остават на разположение за всякакви организационни въпроси.

Колеги, това означава, че ние имаме вече зелена светлина и трябва да започнем да мислим сериозно за организация на кръгла маса, ако искаме да я правим.

Двете основни теми, които формулирахме на миналото заседание, предлагам да мислим имаме ли хора, които могат да бъдат панелисти, да подготвят презентации, да бъдат водещи на тези два панела. И да има един списък на лицата, които можем да поканим. Предлагам да започнем да мислим много активно в тази връзка.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Може би аз съм първия от Обществения съвет, който е организиран срещи в Дома на Европа и след това съм участвал в срещи, организирани от Централната изборителна комисия. Те разполагаха с пълна техника, която е необходима за провеждането на такова мероприятие. Имам предвид озвучаващата техника и за онлайн излъчване. Наистина тогава, предполагам и сега, няма техническо лице, което да осъществи това нещо. И това какво означава според мен от инженерна гледна точка. Ако ние поемем самото включване и тестване на споменатите апаратури, нещата се решават. Става безсмислено да наемем външна фирма при положение, че тези неща ги има там, ако ги има. Трябва да видим кой от нас да удостовери това, което казвам. Аз имам добри познати в тази организация и мога по телефона да разбера.

Вторият момент е така изброените хора, които Цветелина предложи да бъдат поканени, аз мисля че не би следвало да изпускаме Министерския съвет като пряк участник в технологичното организиране на изборния процес, Министерство на електронното управление, Министерство на външните работи и други такива институции. Само да взема повод от гражданските форуми на които съм участвал. Там тези институции са участвали задължително. От друга страна една покана не означава, че е някакво задължение за тях. Могат да я приемат и да не посетят самото мероприятие.

Помислете да дадем максимална гласност на нещата. Примерно една публикация към медиите се кани еди-какво си да прави, втора публикация към медиите, такава готовност имаме. Може би трета публикация, поканените за участие са тези и тези, изброени като организации. Едно такова нещо, такава организация не е толкова възможно да бъде бърза и да бъде лесна и затова ми се иска да има едно постоянно медийно присъствие по този въпрос от наша гледна точка. Кой, как и колко ще ни обърне внимание е друг въпрос. Това го правя като предложение по самата организация.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Предлагам Цветелина Пенева да пусне едно писмо до всички, в което да се зададат няколко въпроса за уточняване на датите, кой кога предпочита, отворен списък в който да може да се попълват предложения за панелисти и теми и предложения за гости. И да се даде някакъв срок в рамките на два, три дни за да се ориентираме какви са ни възможностите и вариантите като дата. Доколкото виждам са ни дали една седмица избор. Доколкото имам не много голям опит с такива събития, но мисля, че не се предпочитат понеделник и петък. Така че ако искате между вторник, сряда или четвъртък да си изберем някакъв ден. Това ми е предложението. Да се пусне по имейла и някакъв конкретен срок, в който хората да дават предложения.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз мога да ви пусна един споделен документ, в който да пишете и дати и гости, и за панелисти и да нахвърляме там идеи. Мисля, че това ще бъде удачно, защото няма никакво време. Ако говорим за кръгла маса между 13 и 17 март, това означава, че има две седмици, за да може да реагираме, в това число и с поканите и с кръга от гости, и със самата организация на цялото мероприятие. Очаква ни много сериозна работа, ако искаме да направим хубава кръгла маса.

Колеги, така ще направим. Надявам се да бъдем активни, защото виждате, че Общественият съвет вече има авторитет и в момента, в който напишем или произведем становище или прессъобщение е публично обявено.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Смятам, че по въпроса за тази кръгла маса, аз ако съм на твое място бих отишъл да разговарям лично с членовете на ЦИК. Лично ги покани, а след това ще има официална покана към Централната изборителна комисия. Мисля, че една лична покана специално по този въпрос би ни помогнало. Вижте какъв е момента от моя гледна точка. Ако успеем да убедим Централната изборителна комисия за участие в това мероприятие по един или друг начин, защото те са участвали в подобни мероприятия, мога да ви изпратя материали да видите. Дори на моята фейсбук страница има снимка от такова мероприятие по времето на Тодор Гунчев като председател на Обществения съвет. Ако Централната изборителна комисия участва, това означава, че с по-висока вероятност може да се надяваме чрез тяхна покана да присъстват представители на държавните организации свързани с изборния процес.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз мисля, че най-важното в момента е да се съсредоточим върху организацията на темите на кръглата маса. А гостите ще бъде по-лесно като задача да ги осигурим.

Важното е да бъдем според мен максимално актуални и максимално интересни за медиите и за обществото. Това е задача номер едно в момента, да структурираме темите и панелите, които ще зададем. Аз написах достатъчно разширено писмо, което пунах на Европейската комисия за залата, за да мога да дам свобода на членовете на Съвета да дават предложения. Именно може би предвид текущите развития около изборния процес.

СТЕФАН МАНОВ: Хубаво е да се направи и действително колкото повече сериозни участници панелисти има, толкова по-добре. А що се отнася до Централната изборителна комисия естествено, че ще ги поканим. Аз лично съм малко въздържан в отношенията ни с тях, защото напоследък се забелязва това, което винаги се е забелязвало. Те са си малко самодостатъчни. В общи линии нямат нужда от нечия помощ или нечий съвет. Като даваме навреме съвети и то такива, които съдът след това валидира, да се вслушат. Явно и това не е достатъчно.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз се надяхах, че Стефан ще е един от основните панелисти, докладчици и ще ни разкаже за френския опит със социологическите агенции.

СТЕФАН МАНОВ: То ще е по-трудно, това имах предвид иначе с удоволствие. Това, което бих посъветвал, е да се действа успешно в посока да се осигурят представители на социологическите агенции, имам предвид тези, които публикуват данни особено в изборния ден, за да бъдат ангажирани със становище. Да им чуем принципната позиция, защото досега ние винаги им изпращаеме по едно писмо, с което ги призоваваме да не си дават данните в хода на изборния ден, вид джентълменско споразумение, но отговор от тях, освен от Галъп никога не сме имали. Така че ако искаме някакъв практически ефект, да повторим това наше виждане и да чуем тяхното официално становище, в смисъл те съзнателно ли го правят или несъзнателно, да си предоставят данните в хода на изборния

ден. За пари ли го правят или безплатно. Защото едно е да се криеш зад правото на информираност, друго е да си водиш бизнеса. По тези теми аз бих бил остър спрямо такива участници. Да си кажат наистина дали го правят по убеденост. За целта пак казвам, може би трябва да им изпратим едно писмо, може да е общо към социолози и към медии. Темата да бъде публикуване на резултати от екзитполове в хода на изборния ден, плюсове, минуси и т.н.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря.

Някой друг има ли да каже нещо по тази точка? Няма.

Тогава ще направим един общ документ, в който ще призова всички в спешен порядък да дадат своите идеи за гости, за панелисти, да доразвиват двете теми и съответно да решим точно кой ден ще бъде от тези, които са ни дали за залата. Остават датите 14, 15 или 16 март един от тези дни.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Най-добре в сряда, в средата на седмицата хората са най-работоспособни, 15 март.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, тази дата може ли да я фиксираме днес? Искате ли да гласуваме тази дата? Аз предлагам да гласуваме поне това, защото в спешен порядък трябва да запазим залата.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз предлагам 15 март, нека да гласуваме тази дата.

СТЕФАН МАНОВ: Може 15 март.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Аз също съм за.

ТОДОР ГУНЕВ: Мисля, че е добре.

СВИЛЕНА ГРАЖДАНСКА: Да, 15 март ме устройва.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Да, добре за 15 март.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Да.

ВИХРЕН СОКОЛОВ: Да.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Датата 15 март се приема с единодушие днес и ще я потвърдя още утре на колегите от Дома на Европа и да вървим нататък с темите.

Аз предлагам да отидем към трета точка от дневния ред, която е точка р а з н и.

Ако ме упълномощите, ще изпратя едно писмо до Централната изборителна комисия, с което ще изискам да се запише на страницата на Обществения съвет новите представители на организациите, както сме уведомени от съответните организации. Свилена Гражданска все още не е записана, нея трябва да я впишем – Институт за социална интеграция.

Става дума за новия представител на Фондация „Младежка толерантност“, госпожата, на която пращам покани, но все още не е взела участие в нашите заседания.

И от Сдружение „Памет“ – Вихрен Соколов, който днес участва.

Имате ли нещо против?

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Аз се опитах да установя някакъв телефон на тази дама, която е от Фондацията, в смисъл за малко предварителна техническа информация, както направихме и с Вихрен Соколов, но няма положителен резултат. Ако някой има телефони координати, аз съм съгласен да поема ангажимента за някаква предварителна информация. В момента говорим за списъка на членовете на Обществения съвет. От някъде получих информация, мисля че е истинска, може би някой от вас, че Централната изборителна комисия е против публикуването на телефони и имейл координати на членовете на Обществения съвет. Като вземам повод от списъка на членовете на Централната изборителна комисия, където са публикувани телефоните им, не съм сигурен за имейлите, като вземам повод от списъка на народните представители в Народното събрание, там всички са с имейли адреси и може да им се изпраща кореспонденция. Смятам, че е редно и за нас да има нещо такова. И в тази

връзка имам две предложения, има две възможности. Едната е на фейсбук страницата на Обществения съвет, другата на сайта с който работя в момента, той се нарича Национален обществен съвет „Активна демокрация“. И на тези две места смятам, че е хубаво да публикуваме списъка на Обществени съвет с телефони, с имейли. По този начин смятам, че демонстрираме допълнително пълна откритост, който иска въпроси да ни зададе и да посъветва нещо и т.н.

Ние в момента сме в някаква псевдонелегалност, дори след многократни настоявания и предложения в главата на писмата, които изпращаме да публикуваме един телефонен номер, още не можем да стигнем до такова решение. Отговорът на Цветелина Пенева е, че в края на писмото е публикуван нейния телефон, за да може да се направи телефонна връзка. На главите на които искате организации, телефонния номер е в главата задължително. Човек като погледне си казва, значи това са сериозни хора, имат си телефонен номер. От друга страна когато някой реши да се свърже с нас по някакъв начин, веднага има възможността да го направи, без дори да е стигнал до края на писмото. Някои хора не четат писмата докрай.

Първо, да публикуваме на наши пространства пълния списък на Обществения съвет с телефони и имейли.

Второ, да измислим телефонен номер, който да е в главата на писмата, които изпращаме.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря. Може ли аз един коментар в тази връзка да кажа. Нямам нищо против да публикуваме на фейсбук страницата на Обществения съвет координати за връзка с членовете на Съвета, ако членовете на Съвета желаят да бъдат там техните координати. Защото ако си спомняте, имаше случаи, в които имаше участници в Обществения съвет, които не желяеха техните телефонни номера и имейли да стоят на страницата на Централната изборителна

комисия. Така че който желае ще му бъдат публикувани, но не мога да задължа никой.

Аз имам едно съображение, защо не искам моя телефон да стои на главата на Обществения съвет. Тези становища на Съвета надявам се, ще се четат не само сега, но могат да се четат и догодина. Аз догодина може да не съм председател на Съвета. Защо моят телефон трябва да се отъждествява с Обществения съвет. Днес съм аз, утре е Стоил, вдругиден е Стефан, след това е Дончо, мисля че Общественият съвет като такъв, той е съвкупност от членове, а не някой от нас. В този ред на мисли, след като нямаме административен телефон, който не е личен на някой от нас участниците, не е редно да стои в главата. Редно е да е в контакт с човека, който в момента е оторизиран да представлява Съвета.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: В момента мобилните оператори за Виваком съм сигурен, за други не съвсем има възможност за закупуване на така наречената предплатена карта, която струва 10 лв. и може да изпълнява само входящи обаждания и тази такса е в течение на една година, ако не набираш. И този телефонен номер да се предава от председател на председател и по този начин става постоянен.

Ако след това вземем някакво решение да вдигнем нивото на този телефон, тоест да може и да се звъни от него, след като сме осигурили някакво финансиране, това означава, че номера се запазва, а се вдига нивото на услугата, която се плаща. Когато изкараш един, два мандата и вече не си председател, предаваш въпросния телефонен номер на следващия председател. Аз не мога да бъда председател, защото съм бил заместник. От друга страна, ако някой може да осигури телефонен апарат, ако не аз мога да осигуря един. Ето ви решение. Аз говоря само за техническо решение. Какво ще приемем като решение оперативно или административно, това е друг въпрос по който всеки да си каже мнението, ако иска.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря. Ако няма други изказвания, предлагам да гласуваме първото решение от точка разни. Да уведомим с писмо Централната изборителна комисия за новите представители на три от организациите, а именно: Социална интеграция, Фондация „Младежка толерантност“ и Сдружение „Памет“.

СТЕФАН МАНОВ: Искам да кажа нещо. Принципно не възразявам да си сменят информацията на сайта. Това, което ме смущава, е неучастието на Фондация „Младежка толерантност“ в нашата работа. Това е една Фондация, по смисъла на Изборния кодекс още от 2016 г. фондациите не могат да са наблюдатели, а само сдруженията. Аз лично смятам, че фондациите няма как да продължат да бъдат членове на Обществения съвет. Дали моментът е сега, вземайки повод от тази промяна, която те желаят да направят, но в крайна сметка са фондация и няма как да изпълняват изискванията на Изборния кодекс. Разсъждавам на глас. Нямам конкретно предложение, но мен лично това ме смущава. Те не участват. Ако бяха някои активни хора, които да спомагат за становища, за дебат, за каквото и да било, разбирам.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Колеги, аз също имам определени резерви към Фондация „Младежка толерантност“, дали тя може да изпълнява изискванията на член на Обществения съвет, но си казахме, че след изборите ще се занимаваме с организационното състояние на Съвета. Тогава, както Стоил Цицелков предложи преди няколко заседания, ще проведем тези разговори с Централната изборителна комисия, именно да установим статута на организациите, които понастоящем членуват в Съвета. Сами разбирате, че днес това не трябва да е основната тема, не трябва да се фокусираме върху това. Затова ви предлагам за добрия ред чисто технически този въпрос да го подминем, без да го забравяме и без да го забавяме, но след 2 април. Ако така сте съгласни, моля да гласуваме.

Против? Няма. Въздържали се? Няма.

Приема се с единодушие.

Колеги, изчерпах точките от дневния ред, ако нещо имате, заповядайте.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Аз се включих за кратко, понеже участвам в един онлайн семинар от Брюксел за честността на изборите на комисията. След новините по Би Ти Ви има гост и ме поканиха и ако искате нещо от Обществения съвет да кажа, бих могъл. Понеже основно ще говоря за нашата организация и ОЧИ и от лично качество са ме поканили, но мога да кажа нещо, ако смятате, че има нещо да комуникираме. Ако няма никакво важно решение днес, мисля че съм в течение с работата. Сега успях да се изключа от другата среща.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Благодаря за предложението. Това за което днес взехме, е решение да оформим едно писмо до Централната изборителна комисия, което да се казва, препоръки или предложения, а именно да се организират симулации за работата на секционните комисии след края на изборния ден при отваряне на урните и преброяване на гласовете, за да е ясно какво правят членовете и да е ясно как да изглеждат методическите указания. Дадохме си много кратък срок, да направим предложения по имейла, с намерението евентуално в четвъртък да свикаме извънредно заседание, на което текста да се гледа и да се гласува, защото са много сурови нещата и нямаме текст, който да представим тази вечер за разглеждане.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Ако сте съгласни да делегираме права на господин Стоил Цицелков да съобщи, че Общественият съвет към Централната изборителна комисия е приел решение за организиране на кръгла маса с тематика, която Цветелина може да му изпрати, ако вземем решение и кани всички заинтересовани - Централната изборителна

комисия, държавният апарат, нестопански организации да вземат участие на 15 март в залата на представителството на Европейския съюз в София.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Докато датата 15 март не ни е утвърдена от Дома на Европа, тази вечер това да не го казва. Казаха ни да си изберем дата между 13 и 17 март. Утре, ако ми кажат, че на 15 март не може. Тепърва ще имаме изяви по телевизията.

ДОНЧО ПАЧИКОВ: Права си.

СТЕФАН МАНОВ: Аз лично бих казал, че датата никой няма да я запомни. Така или иначе спомената в едно устно интервю, но ще запомни, че има кръгла маса по тази тематика. Така че аз мисля че може Стоил, ако има в някои от въпросите начин да го вмъкне и да каже организираме кръгла маса в Дома на Европа вероятно на 15 март. Това е за информираността на избирателя, защото в крайна сметка това е тематиката.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Нямам нищо против, но моля всички да бъдат активни, защото наистина трябва да направим кръглата маса, след като делегираме задължение на Стоил Цицелков да уведоми, че правим кръгла маса.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Аз съм против предложението на Стефан Манов, в много ранна фаза сме на подготовка. Ако се провалят нещата по някакъв начин или се объркат. Ще имате достатъчно медийни изяви всички през следващите дни и седмици и ще можете да го обявите. Има кога да го обявите, не бързайте.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Аз исках да ви предложа да кажа, че мислим за организиране и в момента работим по това.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Това нещо може да го кажеш много условно.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Ще разкажа доста за конкретни дейности, които правим с друга мрежа и ми се искаше нещо да кажа, че Обществения

съвет работи, активни сме, срещаме се. Това ми беше идеята. Ако искате да не го конкретизираме. Ще кажа, че работим чрез организиране на кръгла маса, за която ще разкажем по-късно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Мога да ти изпратя текстове от писмото, което съм изпратила в Дома на Европа, за да видиш как е формулирана темата на кръглата маса.

СТОИЛ ЦИЦЕЛКОВ: Ще вмъкна едно изречение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Едно изречение е достатъчно, да не е ангажиращо. Това ми е молбата.

СТЕФАН МАНОВ: В точка разни имам едно друго нещо, което бих искал да кажа. Имаме четири, пет протокола, които ни липсват между 105-ти и 111-ти юни – септември 2021 г.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Не е момента. Да минат изборите.

СТЕФАН МАНОВ: А също 129 и 130 ги няма между 22 март и 14 юни 2022 г.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Тези ги има. Протокол 129 е една бланка, а протокол 130 го има.

СТЕФАН МАНОВ: Имаме № 77, но той е грешен номер. Той е от 10 март 2020 г. Но № 76 е 2019 и № 78 е 2019 г. Това се получи защото имаше един момент, в който десетина протокола от 2019 г. не бяха качени. И този протокол виси на грешно място.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Доколкото си спомням, тъй като липсваха протоколи на страницата на ЦИК и ние пореден номер, който бяхме взели се оказа, че е неправилен и се получи дублаж на два протокола с един и същи номер. И после на едно заседание сме взимали решение, че втория протокол ще бъде с индекс А. Всичко това трябва да го направим, но в момента имаме много задачи и да го направим след изборите.

СТЕФАН МАНОВ: След изборите ще има други избори. Протокол 77 трябва да стане с индекс А.

НАДЕЖДА ГОЛОГАНОВА: Трябва да се намери протокола от 2021 г., когато е вземано решението и когато установихме тази грешка. Да се намери за кой от тях е гласувано и с кой индекс трябва да стане и съответно кой е другия.

ПРЕДСЕДАТЕЛ ЦВЕТЕЛИНА ПЕНЕВА: Предлагам да закрим заседанието.

Закривам заседанието на Обществения съвет.

/Закрито в 18 часа и 30 минути/

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Цветелина Пенева

Стенограф:

Силвия Михайлова